

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1887. Andra Kammaren. N:o 12.

Tisdagen den 14 Juni.

kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 4 och 6 innevarande juni.

§ 2.

Upplästes följande tre till kammaren ankomna Kongl. Maj:ts utslag:

I:o. Kongl. Maj:ts utslag på de besvär dels redaktören Gust. R. Pettersson, apotekaren O. J. F. Enström och bryggaren E. O. Regnstrand i Vadstena, dels ock C. U. Björkman, C. J. Janson, A. Johansson, A. Jacobsson, J. F. Isberg och N. J. Samuelsson i Motala i underdånighet anført öfver Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i Östergötlands län utslag den 13 sistlidne maj i anledning af klagan öfver det den 6 april förrättade och den 15 i samma månad afslutade val till ledamot af Riksdagens Andra Kammare för den af städerna Vadstena, Motala, Skeninge, Söderköping och Grenna bestående valkrets för tiden intill den 1 januari 1888; uti hvilket mål af handlingarua inhemtas:

att sedan på grund af vederbörande myndigheters derom utfärdade kungörelser omförmälda val blifvit den 6 april inför vederbörande magistrater hållet och det vid sammanräkning af rösterna, som den 15 i samma månad egt rum inför magistraten i Vadstena, befunnits att kyrkoherden i Skeninge, filosofie doktorn Fredrik Vilhelm Metzén erhållit 256 röster och majoren med mera Oscar Fredrik Zander 255 röster, har Metzén förklarats vara till riksdagsman för valkretsen utsedd;

att klagandena jemte andra personer, om hvilka nu icke är fråga, hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført besvär öfver valet och under förmenande, att vid valförrättningen i Skeninge åtskilliga olagligheter förekommit, hvilka gjorde samma förrättning ogiltig, yrkat, att dervid aflemnade röster måtte kasseras samt att då derigenom från sammanlagda röstetalet komme att afräknas 83 röster för Metzén och 4 röster för Zander, vid hvilket förhållande den förre rätteligen erhållit allenast 173 röster men Zander 251 röster, Zander måtte förklarats vara utsedd till riksdagsman för valkretsen under omförmälda tid;

att såsom olagligheter, hvilka sålunda skulle blifvit vid valförrättningen i Skeninge begångna, närmare angifvits: *af samtliga klagande*, att sedan Magistraten i Vadstena, hvilken det jemlikt 18 § riksdagsordningen tillkommit att utsätta tid för valet, i utfärdad kungörelse bestämt denna till klockan tio förmiddagen den 6 april, magistraten i Skeninge utsträckt valsammanträdet till klockan tolf på dagen, hvilket haft till följd att förrättningen, som ej ostördt fått oafbrutet fortgå till dess innehållet af de öppnade valsedlarna blifvit känt, ej skett samtidigt i alla valkretsarne, äfvensom af *Björkman och de med honom klagande*, att personer fått i valet deltaga, som dels afträdt sin egendom till borgenärens förnöjande, dels häftat för oguldna stadsutskylder och dels icke ens haft den uppskattning i fråga om egendom och inkomst att de vid valet egde rösträtt, i hvilket afseende särskildt namngifvits C. P. Wahlgren, A. J. Hagström och A. W. Nydahl;

att förklaring öfver besvären inom viss föreskrifven tid till Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifvits från veterinären F. A. Nordeman, gelbgjutaren G. Westerdahl, apotekaren Alb. Godée och grosshandlaren A. N. Kullberg;

samt att Kongl. Maj:ts befallningshafvande genom öfverklagade utslaget yttrat, att enär den omständighet, att magistraten i Skeninge, som ostridigt börjat valförrättningen å den af magistraten i Vadstena för valets början i valkretsens städer genom utfärdad kungörelse utsatta tid, med afseende derå, att en del af stadens röstberättigade invånare varit af angelägna göromål hindrade att samtidigt på utsatt klockslag inställa sig för deltagande i valet, låtit detta oafbrutet fortgå genom röstsedlarnes emottagande intill klockan tolf på dagen, icke kunde betaga de i Skeninge under denna tid aflemnade röstsedlar deras giltighet; alltså och då klagandena i öfrigt icke på något sätt styrkt, att olaglighet vid valet i Skeninge annorledes egt rum, och angående af Björkman och hans medklagande särskildt namngifne personer i sådant afseende hafde uppgifter genom vederbörligt, vid förklaringen hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande fogadt intyg visats icke vara med sanna förhållandet öfverensstämmande, blifvo besvären, såsom obefogade, lemnade utan vidare afseende;

öfver hvilka besvär Westerdahl, Godée och Kullberg i underdånighet sig förklarar;

med Kongl. Maj:ts högsta domstol beslutet; gifvet Stockholms slott den 13 juni 1887.

Kongl. Maj:t har i nåder låtit Sig föredragas ofvanberörda underdåniga besvär och finner skäl ej vara anfördt, som i Kongl. Maj:ts befallningshafvandes öfverklagade utslag kan verka ändring. Det vederbörande till underdånig efter rättelse länders.

Under Kongl. Maj:ts sekret.

(Sigill.)

Georg Carlson.

2:o. Kongl. Maj:ts utslag på de besvär, dels organisten M. Lindberg i Mogata, A. M. Andersson i Körninge och A. M. Nyström i Gottsten, dels ock stationsföreståndaren P. Jönsson, folkskolläraren Aug. Ander och landtbrukaren Fredrik Germundsson i Gistad i underdånighet anført öfver Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i Östergötlands län utslag den 9 maj 1887 på klagan öfver det den 7 nästlidne april förrättade och den 15 i samma månad afslutade val till ledamot i Riksdagens Andra Kammare för Hammarkinds och Skärkinds härads domsaga för tiden intill detta års utgång; uti hvilket mål af handlingarne inhentas:

att sedan, jemlikt vederbörande myndigheters derom utfärdade kungörelser, valet den 7 april inom hvarje kommun i domsagan egt rum inför kommunalstämmans ordförande och det vid sammanräkning af rösterna, som den 15 april verkstälts inför domhafvanden i domsagan, befunnits, att Anders Magnusson i Lervik och August Henriksson i Karlslund erhållit lika antal röster eller 337 hvardera, har efter lottning dem emellan, då lotten fallit på August Henriksson, denne förklarats vara till riksdagsman för domsagan utsedd;

att besvär öfver valet blifvit hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande anförda ej mindre af arrendatorn Gustaf Hanell, ordföranden i Drothems sockens kommunalnämnd J. F. Ekmansson och hemmansegaren Frans Otto Carlsson i Drothem, än äfven af förvaltaren Ö. W. Gombrii, under yrkande att valet måtte upphävas samt antingen Anders Magnusson förklararas vara rätteligen vald till riksdagsman eller ock nytt val anställas; och har till stöd för nämnda yrkande, bland annat, åberopats: af *Hanell och hans medparter*: att i Mogata klagandena Andersson och Nyström äfvensom Frans Carlon i Sörstad tillåtits rösta, ehuru de, enligt intyg från kommunalnämndens ordförande, icke betalt 1886 års kommunalutskylder, samt af *Gombrii* att vid valet inom Gryts kommun tjugoen personer fått, på sätt ordföranden i kommunalnämnden intygat, afemna valsedlar, utan att de vid valet egt rösträtt;

att förklaring öfver besvären inom viss föreskrifven tid till Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifvits från, bland andra, klagandena Lindberg, Andersson och Nyström, hvilka dervid anført, att Andersson och Nyström jemte Frans Carlon visserligen vid valet i Mogata afemnat sina röster men att Anderssons röstsedel blifvit af angifven orsak kasserad, samt att då, på sätt af intyg från de personer, hvilka afgifvit de tre på August Henriksson vid valet i Mogata godkända röster, framginge, Nyström och Carlon röstat på Magnusson, deras deltagande i valet icke kunde, vid den utgång detsamma erhållit, verka till dess upphäfvande;

samt att Kongl. Maj:ts befallningshafvande i öfverklagade utslaget yttrat, att enär upplyst vore, att vid valet i Mogata församling åtminstone två personer och i Gryt tjugoen personer tillåtits rösta, ehuru de då häftat för oguldne kommunalutskylder och följaktligen jemlikt 14 § riksdagsordningen, jemförd med 8 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, icke varit valberättigade, pröfvade Kongl. Maj:ts befallningshafvande,

som icke kunde fästa afseende å det af Lindberg, A. M. Andersson och Nyström vid deras förklaring fogade intyg om huru rösterna i Mogata afgifvits, lagligt att, med upphäfvande af valet, som, derest icke de sålunda obehörigen afgifna rösterna medräknats, kunnat få en annan utgång, förordna om anställande af nytt val uti domsagan till riksdagsman i Andra Kammaren för återstående delen af valperioden;

och har Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillkännagifvit att förklaring öfver besvären icke blifvit inom utsatt tid till Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifven;

med Kongl. Maj:ts högsta domstol beslutet; gifvet Stockholms slott den 13 juni 1887.

Kongl. Maj:t har i nåder låtit Sig föredragas ofvanberörda underdåniga besvär och finner skäl ej vara anfördt, som i Kongl. Maj:ts befallningshafvandes öfverklagade utslag kan verka ändring. Det vederbörande till underdånig efterrättelse lünder.

Under Kongl. Maj:s sekret.

(Sigill.)

Georg Carlson.

och

3:o. Kongl. Maj:ts utslag på de besvär, bruksbokhållaren Erik M. Koch i underdånighet anført deröfver,

att sedan, i anledning deraf att Kongl. Maj:t den 4 mars 1887, med upplösande af den då församlade Riksdagen, förordnat om nya val i hela riket till Andra Kammaren och genom bref kallat Riksdagen att åter sammanträda den 2 påföljande maj, val till ledamot af Riksdagens Andra Kammare för Tunge, Sörbygdens och Sotenäs härads valkrets under tiden till den 1 januari 1888 blifvit den 3 april i de särskilda kommunerna inför kommunalstämmornas ordförande förrättadt och den 15 i samma månad af domhafvanden afslutadt, dervid f. d. öfverstelöjtnanten, riddaren af Kongl. Maj:ts svärdsorden C. A. Neiglick befunnits hafva erhållit de flesta rösterna; i följd hvaraf domhafvanden förklarar, det fullmägt att för valkretsen vara riksdagsman i Andra Kammaren under ifrågavarande tid skulle för Neiglick utfärdas;

och klaganden hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län öfver valförrättningen anført besvär, under yrkande att, enär Neiglick, hvilken icke förr än i mars månad 1887 erlagt honom påförde, den 5 förutgångne februari till betalning förfallne utskylder till Svarteborgs kommu, vid sådant förhållande icke under minst ett år före valet varit till riksdagsman valbar, hemmansegaren Johannes Andersson i Knarrevik, som varit i röstetal närmast, måtte förklaras vara lagligen vald till riksdagsman i Andra Kammaren för valkretsen;

så har Kongl. Maj:ts befallningshafvande genom utslag den 9 maj 1887 sig utlåtit, att emedan utredt vore, att Neiglick blifvit mantals- och skattskrifven för åren 1885 och 1886 inom Svarteborgs

socken af Tunge härad, i hvilken kommun han således öfver ett år före ifrågavarande val haft valrätt; samt icke ådagalagdt blifvit, att han under det år, som föregått valet, varit från Svarteborgs församlings vallängd i behörig ordning utesluten; ty och som ostridigt vore, att Neiglick den 3 april 1887, då valet egde rum, var inom Svarteborgs församling röstberättigad, vid hvilket förhållande han ock måste anses hafva varit till riksdagsman valbar; alltså funne Kongl. Maj:ts befallningshafvande, med ogillande af de anförda besvären, skäligt det öfverklagade valet fastställa;

och har Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillkännagifvit att förklaring öfver besvären icke inom utsatt tid blifvit till Kongl. Maj:ts befallningshafvande aflemnad;

med Kongl. Maj:ts högsta domstol beslutet; gifvet Stockholms slott den 13 juni 1887.

Kongl. Maj:t har i nåder låtit Sig föredragas ofvanberörda underdåniga besvär; och som upplyst är att, efter det uppbörd af kommunalutskylder i Svarteborgs kommun den 5 och 19 sistlidne februari egt rum, f. d. öfverstelöjtnanten Neiglick häftat för honom påförda kommunalutskylder, intill dess han i påföljande mars guldit desamma; alltså och då Neiglick således icke under ett år näst före ifrågavarande i april månad förrättade val egt valrätt i Svarteborgs kommun, pröfvar Kongl. Maj:t skäligt, jemlikt 19 § riksdagsordningen, med ändring af Kongl. Maj:ts befallningshafvandes utslag, förklara, att de valsedlar, som lyda å Neiglick, enligt 25 § riksdagsordningen, äro ogilla, och att hemmansegaren Johannes Andersson i Knarrevik, som vid sådant förhållande erhållit de flesta rösterna, är för Tunge, Sörbygdens och Sotenäs härads valkrets lagligen vald till ledamot af Riksdageus Andra Kammare för tiden intill den 1 januari 1888. Det vederbörande till underdånig efter rättelse länder.

Under Kongl. Maj:ts sekret.

(Sigill.)

Georg Carlson.

Dessa utslag lades till handlingarne.

§ 3.

Efter föredragning vidare af Kongl. Maj:ts på kammarens bord hvilande proposition till Riksdagen, angående upprättande af ett kompani volontärer vid Norrbottens fältjägarecorps, blef densamma hänvisad till behandling af statsutskottet.

§ 4.

Föredrogos men blefvo ånyo bordlagda:
konstitutionsutskottets utlåtande n:o 4, samt
bevillningsutskottets betänkanden n:is 2, 3 och 4.

§ 5.

Godkändes nedannämnda förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen, nemligen:

af *statsutskottet*:

n:o 5, i anledning af Riksdagens år 1886 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1884;

n:o 6, i anledning af Riksdagens år 1886 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1885;

n:o 7, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af åtskilliga kronoegendomar i de norrländska länen;

n:o 8, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af mark från en vid Östersunds stad belägen kronolägenhet;

n:o 9, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående afsöndring af jord från indragna militiebostället Stommen n:o 1 i Vermlands län;

n:o 10, angående ersättning till förre fanjunkaren Carl Ulrik Bergstedt för omkostnader, dem han såsom innehafvare på lön af sergeantbostället Luggavi n:o 1 i Örebro län fått vidkännas för boställets deltagande i ett vattenafledningsföretag;

n:o 11, angående försäljning af hospitalslägenheterna Åhus n:is 9 och 10 a i Kristianstads län;

n:o 12, angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter målaren Per Adolf Stockenberg från Sundsvall;

n:o 13, angående afsöndring af jord från indragna militiebostället Erska, Öster- och Bergsgården i Elfsborgs län;

n:o 14, angående försäljning af en del af Tånga hed samt försäljningssummans användande till inköp af nytt skjutfält för göta artilleriregemente vid Remmene i Vestergötland;

n:o 15, i fråga om egande- och dispositionsrätten till sådant under bruk skatteköpt hemman, till hvilket bruksegaren från åbon inköpt åborätten; och

n:o 16, angående försäljning af indragna militiebostället $\frac{1}{16}$ mantal Skälö i Kopparbergs län; samt

af *bevillningsutskottet*:

n:o 17, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående förlängning af den mellan de förenade rikena och Spanien den 15 mars 1883 afslutade handelstraktat.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes:

konstitutionsutskottets utlåtande n:o 5, angående fullbordad granskning af de i statsrådet förda protokoll;

statsutskottets utlåtanden och memorial:

n:o 9, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel;

n:o 29, med anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i åtskilliga frågor rörande anslagen under fjerde hufvudtiteln;

n:o 30, med anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i frågor rörande anslagen under femte hufvudtiteln;

n:o 31, med förslag till voteringsproposition i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om Kongl. Maj:ts proposition, angående restitution af stämpelafgift till delegarne i sterbhuset efter kabinettskammarherren, friherre Carl Otto Silfverschiöld;

n:o 32, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående fortsättande under år 1888 af arbeten å nya kasernetablissemnetet för svea lifgarde och andra lifgardet m. m.;

n:o 33, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder i afseende å förvaltningen af kronans domäner äfvensom inom Riksdagen väckta förslag i dithörande ämnen; och

n:o 34, angående beviljande af anslag till fortsättning af arbetena å stambanan norr om Sollefteå;

bevillningsutskottets betänkande n:o 5, angående vissa delar af tullbevillningen;

bankoutskottets memorial och utlåtande:

n:o 6, i fråga om afskrifning af åtskilliga fordringar ur riksbankens afdelningskontors i Göteborg räkenskaper;

n:o 7, i fråga om afskrifning af två fordringar ur afdelningskontorets i Luleå räkenskaper; och

n:o 8, i anledning af väckta motioner om inrättande af ytterligare afdelningskontor af riksbanken;

Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtanden:

n:o 3 (i samlingen n:o 10) i anledning af föreslagna ändringar i gällande lagstiftning rörande försäljning af vin och maltdrycker; och

n:o 4 (i samlingen n:o 11), i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om tillsättande af en komité för utarbetande af en ny jernvägstaxa m. m.; samt

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 3 (i samlingen n:o 12), i anledning af väckt motion angående undervisnings- och studieväsendet vid universiteten och karolinska medikokirurgiska institutet.

Kammaren beslöt, att dessa ärenden skulle å föredragningslistan för morgondagens sammanträde uppföras framför de ärenden, som blifvit tvenne gånger bordlagda.

§ 7.

Justerades ett protokollsutdrag.

§ 8.

Herr talmannen tillkännagaf, att, för den händelse de förslag till voteringspropositioner, som innehållas i statsutskottets i dagens sammanträde första gången bordlagda memorial n:is 29, 30 och 31, dessförinnan blifvit af båda kamrarne godkända, gemensamma omröstningar öfver dessa propositioner komme att företagas vid början af kamrarnes sammanträden nästa lördag den 18 innevarande juni.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:
herr *C. G. Anderson* i Skeenda under 5 dagar fr. o. m. den
13 dennes, och
herr *C. J. Jacobson* under 3 dagar fr. o. m. den 15 dennes.
Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3 e. m.

In fidem

A. E. J. Johansson.